

Nr 99.

Av fru **Sjöström-Bengtsson** och herr **Karlsson, Gustaf**, *angående viss ändring i förordningen om moderskapspenning.*

Enligt Kungl. Maj:ts förordning den 11 juni 1937 om moderskapspenning skall av statsmedel utgå moderskapspenning med ett belopp av 75 kr. till kvinna, som till lindrande av de med barnsbörd förenade kostnaderna är i behov därav. Enligt den ursprungliga lydelsen av 6 § i nämnda förordning skulle kvinna, som i övrigt är berättigad till moderskapspenning, kunna före barnets födelse erhålla förskott å moderskapspenningen med ett belopp av 40 kr. För att komma i åtnjutande av dylikt förskott erfordras emellertid, att kvinnan genom intyg av läkare eller barnmorska gjort sannolikt, att havandeskapet är längre framskridet än i sjunde månaden.

Enligt Kungl. Maj:ts förordning den 31 augusti 1940 vidtogs den ändringen av ifrågakavande paragraf, att kvinna först i nionde havandeskapsmånaden är berättigad till förskott å moderskapspenningen. Vidare bestämdes, att sjuk-kassa skall utbetala dylikt förskott till vederbörande barnavårdsnämnd, som har att tillställa kvinnan beloppet.

Nyssnämnda ändringar och tillägg av 6 § föranleddes närmast av att riksdagens revisorer i sin berättelse om den år 1939 av dem verkställda granskningen anmärkt på den högst betydande omfattning, i vilken mödrahjälp använts till förlösningskostnader och barnens första utrustning. De funno detta förhållande berättiga till antagandet, att moderskapspenningen ofta icke använts för dessa ändamål, vilka den likväl vore avsedd att i första hand tillgodose. Genom att förskjuta tidpunkten för erhållande av förskott till närmare nedkomsten ville man förhindra en mindre ändamålsenlig användning av förskottet. Man räknade nämligen med att förskott skulle i så fall komma att begäras i ett betydligt mindre antal fall än tidigare samt att, då förskott utbetalades senare, en större del av detsamma komme att användas för behov, som stå i direkt samband med nedkomsten.

Den nuvarande anordningen, att kvinnan först i sista havandeskapsmånaden skall komma i åtnjutande av förskott å moderskapspenningen, synes oss uppenbart obillig. Enär moderskapspenningen bland annat skall användas till barnets utrustning, är det naturligtvis lämpligt och önskvärt, att kvinnan långt tidigare blir i tillfälle att inköpa material till och själv förfärdiga utrustning åt sitt väntade barn. Sett ur psykologisk synpunkt bör man icke förmena kvinnan den glädje och tillfredsställelse det innebär att i god tid kunna ordna med barnets utrustning. Men även ur ekonomisk synpunkt är det synnerligen värdefullt, att kvinnan, innan hon alltför mycket tynges av havandeskapet, kan göra inköp av

material och påbörja sömnaden av barnkläder m. m. Om detta uppskjutes till sista havandeskapsmånaden, varken orkar eller hinner kvinnan ägna någon vidare tid däråt. Ofta lider hon då av stor trötthet och har svårt att gå. Därtill kommer att hemsysslorna så kort tid före barnsörden givetvis kräva längre tid och i regel taga alla hennes krafter i anspråk.

Vad blir då följden av att förskott å moderskapspenning utbetalas först i sista havandeskapsmånaden? Givetvis den att kvinnan måste inköpa färdigsydd utrustning. Detta är emellertid såsom förut framhållits olämpligt ur både psykologisk och ekonomisk synpunkt.

Med hänsyn till att förskott å moderskapspenning numera utbetalas av barnavårdsnämnd samt att denna utbetalning i regel sker genom anvisningar, anse vi, att hinder ej längre föreligger för en återgång till den tidigare anordningen, att förskottet utbetalas, då kvinnan befinner sig i åttonde havandeskapsmånaden.

På grund av vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådan ändring av Kungl. Maj:ts förordning den 11 juni 1937 om moderskapspenning, att förskott å moderskapspenning må utbetalas till kvinna, som genom intyg av läkare eller barnmorska gjort sannolikt, att havandeskapet är längre framskridet än i sjunde månaden.

Stockholm den 20 januari 1944.

Anna Sjöström-Bengtsson.

Gustaf Karlsson.
